

Öppet brev till IPULS styrelse:

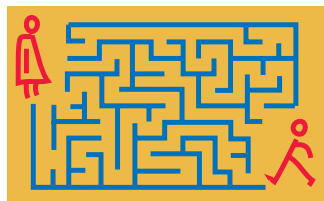
Ompröva beslutet att inte längre engagera SPUR-samordnarna

■ Sedan drygt ett år tillbaka råder en nyordning för SPUR. Vi i nätverket ÖSTUS (Övergripande ST-studierektorer på universitetssjukhus) har förhållit oss avvaktande till de aviserade förändringarna, då flera av dem förefaller ha positiv potential. Vi har dock blivit alltmer bekymrade över den process som kulminerat nu under vintern och ser att ett av våra viktigaste redskap för kvalitetssäkring av ST (specialiseringstjänstgöring) på lokal, regional och nationell nivå riskerar att falla sönder. Vi vill med detta brev till IPULS styrelse framföra våra synpunkter på innehållet och processen i samband med förändringarna, med förhoppning om att ni som ägarrepresentanter ska agera.

Socialstyrelsen föreskriver en regelbunden extern granskning av ST. Hittills har detta i våra sinnen varit synonymt med SPUR-inspektioner med regelbundna intervall. SPUR har inneburit en möjlighet att fokusera på utbildningsperspektivet och har på gränsnivå fungerat som en plattform för ett engagemang som till betydande delar varit ideellt. Drivkraften för SPUR-inspektörerna har varit en vilja att förbättra specialistutbildningen, vilket förstås gagnar ST-läkare, men också hela verksamheten och därmed också i slutändan patienterna.

Inspektionerna har dessutom inneburit en möjlighet till utbyte av erfarenheter mellan olika kliniker i landet, och en inspektion bidrar ofta med idéer till förbättring av specialistutbildningen också på inspektörens egen klinik.

Systemets bas har varit eldsjälarna i form av SPUR-samordnare. Publiceringen av resultatet från granskningarna

Vinjett: Alri Iljste

SPUR:s styrelse bör visa att man tagit till sig av kritiken, anser inläggets författare.

har många gånger fungerat som ett kraftfullt incitament för kliniker med dåliga resultat att förbättras. Detta trots att systemet bitvis har haft vissa ojämnheter i kvaliteten.

Nya SPUR innebär att det tidigare gränsengagemanget plötsligt inte längre värderas så högt, utan delvis ska ersättas av professionella team med mindre förankring i den granskade specialiteten. Vi ifrågasätter hur detta ska kunna leda till en kvalitetshöjning. IPULS hävdar starkt att det nya inspektionssystemet vilar på en vetenskaplig grund men har inte närmare beskrivit det underlaget.

Än mer bekymmersam är processen fram till nya SPUR. Den har karakteriserats av en flagrant brist på kommunikation med samarbetspartner och kundrepresentanter, vilka självklart borde ha fått se det nya upplägget i förväg för att kunna bidra med synpunkter. Detta förfarande har skadat trovärdigheten för SPUR och för de föreslagna reformerna.

Vi befärar att risken nu är överhängande för att det ska skapas parallella och splittrade system för extern granskning av ST. Det anser vi vore ytterst olyckligt! Vi vill därför uppmana IPULS att

1. Publicera a. samtliga SPUR-resultat
- b. det nya protokollet, som enligt hörsägen är på gång

- c. det vetenskapliga underlaget som det nya systemet bygger på.
2. Ompröva beslutet att inte längre engagera SPUR-samordnarna och i stället samla dem för att lyssna in deras synpunkter.
3. Efterfråga vad kunderna (klinikchefer, ST-läkare, studierektorer och landsting) vill ha.
4. Behålla och utveckla SPUREX (SPUR-experterna) som en viktig länk mellan professionen och IPULS.
5. Konkret visa att man har tagit till sig av den kritik som riktats mot systemet.

För nätverket ÖSTUS (Övergripande ST-studierektorer på universitetssjukhus)

Marie Burstedt

länsstudierektor,

Norrlands universitetssjukhus

Barbro Edén

biträdande sjukhusövergripande studierektor, Sahlgrenska universitetssjukhuset

Christina Halford

sjukhusövergripande ST-studierektor, Akademiska sjukhuset

Anders Johansson

sjukhusövergripande studierektor ST, Sahlgrenska universitetssjukhuset

Sven Karlander

övergripande studierektor, Skånes universitetssjukhus

Lars Kihlström

övergripande ST-studierektor, Karolinska universitetssjukhuset

Maria Randjelovic

övergripande ST-studierektor, Landstinget i Östergötland

Maria.Randjelovic@lio.se

Elina Sarasalo

samordnande studierektor psykiatri, Stockholms läns landsting

Ulrika Uddenfeldt Wort

övergripande ST-studierektor, Skånes universitetssjukhus

Fredrik Walentin

övergripande studierektor ST, Universitetssjukhuset, Örebro

Replik till Bengt Järhult om specialiserad privat öppenvård:

Förbundet har drivit frågan i många år

■ Svar på Bengt Järhults debattartikel »Oreflekterat lov av vårdvalet – vad säger sjukhusläkarna?«, LT 16/2012 (sidan 828).

Sjukhusläkarna har sedan lång tid drivit uppfattningen att vårdvalet i den öppna specialistvården måste utvecklas. Att Läkarförbundet ska verka för att läkare ska kunna dela sin tid mellan landstingsanställning och att arbeta som specialist i den privata öppna vården är inskrivet i förbundets verksamhetsplan (sidan 4).

All förändring innebär risk.

Beroende av vilken grundinställning man har kan man välja att främst se möjligheter eller faror. De risker som Bengt Järhult tar upp är viktiga och behöver analyseras. Centralstyrelsen har tillsatt en särskild arbetsgrupp som har det uppdraget, VIS-gruppen (se nedan). Utöver det Järhult skriver om har gruppen identifierat ett antal andra frågeställningar som också är viktiga att uppmärksamma, t ex utbildning av ST-läkare, forskningsmöjligheterna och jourerna.

VIS-gruppen har valt att i det här skedet inte förorda någon färdig modell som ska tillämpas över landet. Vi vill i stället att de lokala läkarföreningarna ska ha möjlighet att driva frågorna om hur deras olika förutsättningar ska kunna användas för att förbättra patientvården och utveckla läkarnas möjligheter att ut-

»Genom att ... engagera lokalföreningarna hoppas förbundet få en stark roll i de processer där de nya vårdssystemen skapas.«

öva sitt yrke. Målet måste vara att använda och förstärka de vårdstrukturer som fungerar bra, och att hänsyn kan tas till de förutsättningar som varje landsända har i form av befolkning, vårdorganisation och läkare.

Arbetet pågår redan runt om i landet, och den satsning på 100 miljoner kr om året i tre år som regeringen startat 2012 kommer att snabba på utvecklingen, och där varje landsting kan välja sin modell.

Detta ligger alltså i linje med vad Läkarförbundet drivit sedan årtionden. Genom att ligga i framkant och analysera frågorna och genom att engagera lokalföreningarna hoppas förbundet få en stark

roll i de processer där de nya vårdvalssystemen skapas.

Vi hoppas också att Läkartidningen kommer att haka på framöver och belysa hur dessa viktiga framtidsfrågor utvecklas för både patientvården, arbetsmiljön och sjukvårdsstrukturen. Vi ser fram emot en livlig fortsatt konstruktiv debatt som klargör både vad vi behöver undvika och var möjligheterna finns.

Karin Båtelson

ledamot i Läkarförbundets centralstyrelse

karin.batelson@neuro.gu.se

*

■ I VIS-gruppen ingår Karin Båtelson, ordförande, Staffan Henriksson, Privatläkarföreningen, Ove Andersson, Distriktsläkarföreningen, Anders Dahlqvist, Sjukhusläkarföreningen, Anders Åqvist, Hallands läkarförening, samt Martha Gurmu och Svante Pettersson från kansliet.

Svensk psykiatri behöver språkvård

■ Plötsligt har begreppet »psyisk ohälsa« invaderat svenska språket. Det är ett dimmigt begrepp som tycks inbegripa alla känslor som inte är angenäma: Missnöje med livssituationen, vantrivsel, stress, ensamhet, ovanor, medmänskliga konflikter och, någonstans i periferin, psykiska sjukdomar.

Är begreppet ett sätt att medikalisera alla mänskliga tillkortakommanden? Eller att avmedikalisera psykiska sjukdomar? Socialstyrelsen älskar begreppet. Varifrån kommer det? Varför används

Avd för klin språk vård

Illustration: Jan Lind

det? Ska vi också börja tala om ortopedisk ohälsa? Eller kardiell ohälsa? Patienter är betjänta av fakta och inte av flum. Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta!

Psykiatrin har till uppgift att utreda och behandla människor som lider av psykiska sjukdomar och störningar. Kan inte vi som läkare försöka nämna saker vid deras rätta namn?

Karin Sparring Björkstén

med dr, överläkare, specialist i psykiatri och geriatrik, Stockholm
karin.sparring-bjorksten@sl.se